

ІНФОРМАЦІЙНО-КОНСАЛТИНГОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ЇЇ МІСЦЕ В АПК

*С.І. Мосіюк, кандидат економічних наук
Національний університет біоресурсів
і природокористування України*

*І.П. Мосіюк, кандидат економічних наук
Національний університет харчових технологій*

*А.І. Біда, студент
Національний університет біоресурсів
і природокористування України*

Висвітлено стан інформаційно-консультаційного забезпечення АПК та його роль у підвищенні ефективності виробничої діяльності сільськогосподарських підприємств.

Інформаційно-консультаційна система, інформаційне забезпечення, науково-технічна продукція, дорадництво.

Розвиток ринкових відносин потребує створення інформаційно-консультаційного середовища, яке б забезпечило освоєння нових технологій, налагодження маркетингової діяльності, розширило можливості модернізації виробничих процесів тощо. Розвиток суспільного виробництва, підвищення його ефективності, як відомо, безпосередньо залежить від розвитку науково-технічного прогресу, застосування його досягнень у практиці. Нині існує доволі багато форм і методів зв'язків аграрної науки з агропромисловим виробництвом, спрямованих на значне підвищення його ефективності. Тому організація використання одержаних у процесі досліджень науково-технічних результатів та їх інформаційне подання належать до важливих складових розвитку науково-технічного прогресу в агропромисловій сфері. Найповніше вони можуть бути використані під час реалізації національних, державних і регіональних програм, які переважно фінансуються з державного бюджету й спрямовані на комплексне вирішення важливих народногосподарських проблем країни.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Проблемі вивчення інформаційно-консультаційного забезпечення діяльності сільськогосподарських підприємств приділили увагу в своїх працях П.Т. Саблук, М.Ф. Кропивко, Т.П. Кальна-Дубінюк, І. Криворучко, М. Лобанов, О. Могильний, О. Бородіна та інші вчені. Однак на сучасному етапі проблеми пов'язані з інформаційно-консультаційним забезпеченням АПК, недостатньо вивчені. Зокрема, залишається відкритим питання щодо державного регулювання цього процесу тощо.

Мета дослідження – вивчити основні проблеми, пов'язані з інформаційно-консультаційним забезпеченням виробничого процесу АПК.

Виклад основного матеріалу. Особливого значення набуває визначення пріоритетних напрямів наукових досліджень, поліпшення наукового та виробничого забезпечення агропромислового виробництва регіонів шляхом широкого освоєння та використання інформаційних і науково-технічних досягнень на місцях, безпосередньо в господарських структурах, на полях і фермах. Для підвищення ефективності роботи наукових установ та зміцнення зв'язків з виробництвом, Українська академія аграрних наук разом з Міністерством агропромислового комплексу України розробили документ, яким визначено напрями діяльності та основний зміст центрів наукового забезпечення агропромислового виробництва областей, сформовані їх структурні підрозділи на обласних державних сільськогосподарських дослідних станціях і в галузевих інститутах, які виконують функції обласних центрів, розроблено механізм їх фінансування. Основними завданнями центрів наукового забезпечення визначено проведення апробації, доопрацювання актуальних науково-технічних досягнень стосовно умов регіонів та їх впровадження у виробництво. Цим започатковано новий етап в організації поліпшення наукового й інформаційного забезпечення АПК України.

Перехід агропромислового виробництва до ринкової економіки потребує застосування ринкових методів використання науково-технічної продукції, яка покликана задовольняти суспільні потреби через формування споживної вартості нових продуктів виробничого призначення. Науково-технічна продукція як товар переносить свою вартість на виготовлену нову продукцію. Одна з особливостей науково-технічної продукції полягає у складності визначення її споживної вартості, оскільки вона матеріалізується в підвищенні загального економічного і науково-технічного потенціалу країни.

Для формування ринку науково-технічної продукції необхідний розвиток його інформаційного забезпечення через випуск рекламних бюлетенів, каталогів, довідників, інформаційних повідомлень, створення мережі банків даних про різні види цієї продукції, що входить у функції дорадчої діяльності. Крім того, необхідно розробити методи економічного регулювання ринкових відносин щодо створення і розповсюдження науково-технічної продукції на загальнодержавному, відомчому і господарському рівнях.

Задля прискорення розвитку науково-технічного прогресу в ринкових умовах необхідно стимулювати й підтримувати створення структур інформаційно-консалтингового та дорадчого характеру для надання практичної допомоги сільськогосподарським товаровиробникам в освоєнні науково-технічних розробок.

В умовах ринкової економіки інформаційне забезпечення та науково-технічна діяльність здійснюється у межах ринкових законів. Тому організація наукових досліджень повинна спрямовуватися на розвиток підприємництва на маркетинговій основі. Це свідчить про орієнтацію всієї системи організації та управління науковою діяльністю на максимальну реалізацію науково-технічної та інформаційної продукції. Йдеться про наукові розробки, насамперед, для задоволення інтересів сільськогосподарських товаровиробників, на підвищення ефективності виробництва.

Визначення економічної ефективності використання науково-технічних розробок застосовується для:

- оцінки завершених науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт або їх окремих етапів;
- визначення фактичної економічної ефективності застосування результатів наукової і науково-технічної продукції у виробництві;
- оцінки науково-дослідної і науково-виробничої діяльності науково-дослідних, дослідно-конструкторських і проектно-конструкторських установ;
- відображення економічної ефективності в нормах, нормативах і показниках при плануванні виробничо-фінансової діяльності сільськогосподарських формувань;
- розрахунків обсягів матеріального заохочення за використання результатів науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, впровадження нової техніки.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Інформаційно-консультаційну систему слід будувати на різних рівнях: національному, регіональному та місцевому. Вона створюватиме умови для ефективної діяльності державних і недержавних служб, що у свою чергу, забезпечить безперервність та достовірність консультаційних послуг і дозволить включити державну складову в інформаційно-консультаційний процес.

Список літератури

1. Абрамова І.В. державна підтримка інформаційно-консультаційного забезпечення формування і діяльності сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів / І.В. Абрамова // Науковий вісник НАУ. — К. : 2007. — Вип. 110. — Ч.1. С. 170–175.
2. Кропивко М.Ф. Проблеми організації інформаційно-консультативного обслуговування агропромислового виробництва в Україні : зб. наук. пр. / М.Ф. Кропивко // Інформаційні ресурси та їх використання в агропромисловому виробництві. — К. : ДОД ІАЕ УААН, 2000. — Вип. 3. — С. 230–237.
3. Шмідт Р.М. Сільськогосподарське дорадництво в Україні: процес становлення та перспективи розвитку / Р.М. Шмідт // Тези доповідей секції «Сільськогосподарська дорадча діяльність: механізм, програми, досвід» II міжнародної виставки сільського господарства ІнтерАгро–2006. — К., 2006. — С. 9–16.

Рассмотрено состояние информационно-консультационного обеспечения АПК и его роль в повышении эффективности производственной деятельности сельскохозяйственных предприятий.

Информационно-консультационная система, информационное обеспечение, научно-техническая продукция, консультационная деятельность.

The article highlights the state information - consulting support agriculture and its role in increasing the efficiency of production of agricultural enterprises.

Information-advisory system, information management, scientific-technical products, counseling.